

Complicatieregistratie

Definitie

Een complicatie is een onbedoelde en ongewenste gebeurtenis of toestand tijdens of volgend op medisch specialistisch handelen, die voor de gezondheid van de patiënt zodanig nadelig is dat aanpassing van het medisch (be)handelen noodzakelijk is dan wel dat er sprake is van onherstelbare schade.

Het verschil tussen bijwerking en complicatie is niet helemaal scherp te trekken. Beide begrippen hebben betrekking op het resultaat van de geboden zorg; ze beschrijven een ongewenste uitkomst van de zorg. Het woord bijwerking wordt meestal gereserveerd voor een ongewenst effect veroorzaakt door een geneesmiddel in therapeutische dosering, terwijl complicatie wordt gebruikt voor al het medisch handelen. Begrippen waarbij niet de uitkomst, maar het proces van zorgverlening negatief beoordeeld wordt, zijn o.a. 'fout', incident en adverse event.

De complicatie wordt geconstateerd gedurende de behandeling of bij de direct daarop volgende poliklinische controle, dan wel binnen een door de wetenschappelijke vereniging bepaalde periode vanaf het begin van de behandeling. Het resultaat van de feitelijke medisch specialistische behandeling, de waarschijnlijkheid van de complicatie en de eventuele aan- of afwezigheid van schuld zijn niet van belang [ref: Kwaliteitskader van de Orde van Medisch Specialisten, www.orde.nl].

Om zinvolle uitspraken te kunnen doen over het aantal complicaties per praktijk en de betekenis daarvan moet men deze kunnen vergelijken met wat men wel of niet acceptabel vindt. Dit percentage is moeilijk te geven. Vandaar dat men daar meestal benchmarking voor gebruikt. Benchmarking is een gestructureerde meting van gegevens, die men vervolgens vergelijkt met de gegevens van andere zorgorganisaties of zorgverleners (de benchmark).

Doelstelling

Het ontwikkelen van een complicatieregistratie voor alle dermatologen in Nederland om via geregelde rapportages en lokale complicatiebesprekingen de kwaliteit van de dermatologische zorg te bevorderen.

Type complicatie	Omschrijving van complicatie	Omschrijving van de minimale omstandigheden waarin een onbedoelde en ongewenste en voor de patiënt schadelijke gebeurtenis of toestand tijdens of volgend op medisch specialistisch handelen als een complicatie wordt beschouwd.
Abces	Holte(s) gevuld met pus.	Registreren indien ontstaan in het kader van een behandeling (iatrogeen letsel).
Anafylactische reactie	Gegeneraliseerde overgevoeligheidsreactie ten gevolge van medisch handelen (zoals allergologisch onderzoek), welke op zijn minst tot een shocktoestand van patiënt aanleiding geeft, meestal met hypotensie of bronchospasmen.	Registreren indien ongeplande bewaking van de patiënt noodzakelijk is.
Blaarvorming	Holte(s) gevuld met vocht waardoor loslaten en necrose van de huid, ontstaan door medisch –fysisch handelen (bv UV licht of laser) of medisch - mechanisch handelen (bv frictie).	Registreren indien de blaar is ontstaan in het kader van een behandeling (iatrogeen letsel). Niet registreren indien mate van blaarvorming verwacht (en gepland) is na een de behandeling, bijv. na cryochirurgie van een maligniteit.
Biochemische / hematologische afwijkingen	Afwijkingen in de biochemie of in de cytologie van het bloed op basis van orale medicatie.	Registreren wanneer de laboratoriumafwijkingen na staken van de medicatie irreversibel zijn of acute interventie behoeven, bijv. van de internist.
Decompensatio cordis	Onvoldoende werking van de hartspier met overvulling van het veneuze vaatbed na ambulante en/of intermitterende mechanische compressietherapie.	Registreren van een geobjectiveerde decompensatio cordis ontstaan na compressie.
Diepe veneuze trombose	Intravasculaire vorming van een trombus in het diepe veneuze systeem van een extremiteit.	Registreren in geval van een met duplex aangetoonde trombose ontstaan na flebologische interventie.
Dislocatie	Verplaatsing van ingebracht materiaal naar een (ongewenste) locatie elders in het lichaam.	Registreren in het geval van geobjectiveerde dislocatie.
Flebitis	Aderontsteking buiten het behandelde gebied na flebologische interventie.	Registreren van flebitis, indien sprake is van overmatig pijn of indien dit leidt tot blijvende hyperpigmentatie en aanvullende behandeling behoeft. Niet registreren indien flebitis verwacht is bij de behandeling, bijv. in geval van SCT/FST.

Granuloomvorming	Granulomateuze ontsteking rond een corpus alienum.	Registreren indien ontstaan na behandeling (iatrogeen).
Huidatrofie	Verlies van dermaal en subcutaan steunweefsel ten gevolge van medisch handelen.	Registreren van atrofische huid als gevolg van behandeling (m.n. chronisch uitwendig (topicaal en intralesionaal) bij gebruik van corticosteroïden of overdaad aan UV lichttherapie (waardoor de behandeling moet worden gestaakt).
Huidnecrose	Plaatselijk afsterven van weefsel ten gevolge van medisch handelen (bijv. intra-arteriële injectie).	Registreren indien het necrotisch weefsel door een medische interventie is opgetreden (= meestal compressietherapie of scleroseren a.g.v. extravasaal injecteren). Niet registreren indien necrose verwacht is bij de behandeling, bijv. na bestralen of cryochirurgie van een maligniteit .
Hyper- / hypopigmentatie	Toename / afname van pigmentatie in de huid door medisch handelen.	Registreren in geval van hyper- / hypopigmentatie na genezing van chirurgische excisie/ingreep (snijwond) of na sclerocompressietherapie, indien de patiënt daar blijvend cosmetische bezwaren van ondervindt.
Longembolie	afsluiting van a. pulmonalis door een embolus afkomstig van een trombus in het diepe veneuze systeem van een extremiteit.	Registreren van een geobjectiveerde longembolie ontstaan na flebologische interventie. In geval van overlijden dient dit apart te worden vermeld.
Nabloeding	Bloeding na een medische interventie, zoals na een endovasculaire procedure of chirurgische ingreep.	Registreren indien de nabloeding leidt tot hernieuwd bezoek aan de praktijk en medische interventie (compressie of openen van de wond) noodzakelijk maakt.
Occlusie arterie	Geheel of gedeeltelijke afsluiting van een arterie.	Registreren van een geobjectiveerde occlusie van een arterie ontstaan na behandeling.
Occlusie vene	Geheel of gedeeltelijke afsluiting van een vene.	Registreren van een ongewenste geobjectiveerde occlusie van een vene ontstaan na behandeling.
Oedeem	Opeenhoping van extracellulair vocht in weefsel.	Registreren indien ontstaan in het kader van een behandeling (iatrogeen letsel) en langere duur/grotere mate dan gebruikelijk bij bestaande behandeling.
Seroom	Ophoping van vocht onder de huid waardoor een zwelling ontstaat.	Registreren indien ontstaan in het kader van een behandeling (iatrogeen letsel).

Tyndall effect	Blauwe verkleuring van de huid op locatie waar hyaluronzuur filler te oppervlakkig is geïnjecteerd in de huid.	Registreren indien behandeling met hyaluronidase noodzakelijk is.
Ulceratie	Wond ontstaan door medische interventie, met weinig of geen neiging tot genezing (ulcera tgv chemische reacties tonen wel snel genezingstendens).	Registreren als het ulcus is ontstaan na medische interventie, bijv. door compressietherapie, chemische peeling of thermische schade. Niet registreren indien ulcus verwacht is bij / inherent aan de behandeling, bijv. na cryochirurgie van een BCC.
Verbranding	Verwonding van de huid en/of slijmvlies t.g.v. thermisch of fysisch (UVB) medisch letsel.	Registreren in geval van roodheid met blaarvorming of necrose, wanneer deze medisch handelen behoeft en is ontstaan na een iatrogeen thermisch (bv diathermie) of fysisch letsel, (bijv. na een UVB of PUVA behandeling, foto dynamische therapie).
Wond-dehiscentie	Het uiteenwijken van een verse operatiewond.	Registreren in geval van elke postoperatieve open wond die verzorging wenselijk maakt.
Wondinfectie	Bacteriële ontsteking met pijn, warmte, zwelling, roodheid en gestoorde functie van het betreffende lichaamsdeel.	Registreren indien het litteken opnieuw moet worden geopend of orale antibiotica worden geïndiceerd.
Zenuwletsel	Letsel van een perifere zenuw door medische interventie.	Registreren in geval van pijn, prikkelingen of gevoelloosheid in het uitbreidingsgebied van een perifere gevoelszenuw na dermatochirurgische ingreep of ambulante flebectomie; ook registreren in geval van motorische uitval van spierweefsel.
Overige complicaties		